

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Технологічні аспекти виробництва насіння овочевих культур»

Галузь знань	20 аграрні науки та продовольство		ВІТАНОВ Олександр Дмитрович , д. с.-г. н., професор, завідувач відділом новітніх технологій вирощування Профіль викладача: https://ovoch.com/ua/pidgotovka-naukovih-kadriv/kadrovij-potencial/vitanov-o.d/
Шифр та назва спеціальності	201 Агрономія		
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень		
Статус навчальної дисципліни	вибіркова		

Загальна інформація

Мета дисципліни	надання здобувачеві наукового ступеня доктора філософії теоретичних, при-кладних знань та практичних навичок з різнобічних аспектів (агробіологічні, агротехнологічні, агроекологічні) ефективного управління процесами формування кількісних та якісних параметрів насіння овочевих культур за умови максимально можливого збереження навколишнього середовища.
Компетентності	<p style="text-align: center;"><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p> <p>ЗК.01. Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких та практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях.</p> <p>ЗК.09. Здатність здійснювати науково-дослідну діяльність, зберігаючи природне та культурне надбання, ефективно працювати в команді, спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань.</p> <p style="text-align: center;"><i>Спеціальні компетентності (СК)</i></p> <p>СК.01. Здатність володіти методологією теоретичних і експериментальних досліджень в селекції і генетиці овочевих і баштанних видів рослин та технологій їх виробництва, критично відстежувати та осмислювати розвиток теорії і практики, вміти оперувати методами незалежного дослідження та пояснювати його результати на високому науковому рівні.</p> <p>СК.07. Здатність аналізувати та керувати процесами росту і розвитку овочевих рослин та процесами, що відбуваються в агроценозах, з точки зору фундаментальних загальнонаукових принципів і знань, а також на основі спеціальних методів дослідження.</p> <p>СК.11. Здатність аналізувати та керувати процесами росту і розвитку насінневих рослин та процесами, що відбуваються в агроценозах.</p>

	СК.12. Здатність до комплексного та системного підходу в аналізі результатів досліджень в технології і веденні насінництва.
Результати навчання	ЗПРН. 03. Знання та здатність аналізувати процеси росту і розвитку ово-чевих рослин, комплексу процесів в агроценозах з точки зору фундаментальних загальнонаукових принципів і знань, а також на основі спеціальних методів до-слідження. СПРН.11 Знання сучасних технологічних підходів в овочівництві (інтенсив-ні, органічні, природоохоронні, ресурсоощадні, біодинамічні тощо). СПРН.13 Вміння застосовувати сучасні способи і методи планування та ор-ганізації сільськогосподарського виробництва на основі екологічно спрямованих, адаптивних технологій вирощування культур.
Обсяг дисципліни	5 кредитів ЄКТС (150 год). У тому числі: лекції – 30 год, практичні заняття – 6 год , лабораторні заняття – 14 год, самостійна робота – 100 год.
Форма підсумкового контролю	Іспит
Термін викладання	2 семестр (1 курс)

Інформація про консультації

Щодня з 13.00 до 15.30 в онлайн режимі за винятком вихідних або щоп'ятниці офлайн (кім.66, 102)

Програма дисципліни

Назва тем	Год	Зміст тем
<i>Змістовний модуль 1. Система ведення насінництва овочевих рослин</i>		
1. Виробництво добазового та базового насіння.	6	Насінництво овочевих рослин – підгалузь овочівництва. Завдання насінництва овочевих рослин. Категорії насіння. Сортові та посівні якості насіння. Причини погіршення господарсько-біологічної якості насіння.
2. Основи насіннезнавства овочевих рослин	6	Морфологічні та біологічні особливості насінневих рослин. Типи галуження насінників. Біологічні особливості розвитку насіння. Вплив екологічних умов і технології вирощування на врожайність та якість насіння.
<i>Змістовний модуль 2. Технології виробництва насіння однорічних овочевих рослин</i>		
3. Науково-практичні засади адаптивних технологій виробництва насіння	22	Спосіб запилення рослин, просторова ізоляція. Явище часткової дводомності в огірка. Насінницькі заходи під час вирощування насінників.

гарбузових культур		Особливості насінництва кавуна, дині, гарбуза, кабачка, патисона. Видалення насіння з плодів та доведення його до показників ДСТУ. Сортові вирізняльні ознаки сортів гарбузових культур.
4. Науково-практичні засади адаптивних технологій виробництва насіння пасльонових культур	22	Спосіб запилення рослин, просторова ізоляція. Насінницькі заходи під час вирощування насінників. Особливості насінництва томата, перця, баклажана. Видалення насіння з плодів та доведення його до показників ДСТУ. Сортові вирізняльні ознаки сортів пасльонових культур.
<i>Змістовний модуль 3. Технології виробництва насіння дворічних та багаторічних овочевих рослин</i>		
5. Науково-практичні засади адаптивних технологій виробництва насіння цибулевих культур	20	Спосіб запилення рослин, просторова ізоляція. Насінницькі заходи під час вирощування маточників. Зберігання маточників. Насінницькі заходи під час вирощування насінників. Особливості насінництва цибулі ріпчастої, цибулі шалот, часнику. Збирання насіння та доведення його до показників ДСТУ. Сортові вирізняльні ознаки сортів цибулевих культур.
6. Науково-практичні засади адаптивних технологій виробництва насіння коренеплідних культур	24	Спосіб запилення рослин, просторова ізоляція. Насінницькі заходи під час вирощування маточників. Зберігання маточників. Насінницькі заходи під час вирощування насінників. Особливості насінництва моркви, петрушки, пастернаку, селери, буряка столового. Збирання насіння та доведення його до показників ДСТУ. Сортові вирізняльні ознаки сортів коренеплідних культур.
7. Науково-практичні засади адаптивних технологій виробництва насіння капустяних культур	20	Спосіб запилення рослин, просторова ізоляція. Насінницькі заходи під час вирощування маточників. Зберігання маточників. Насінницькі заходи під час вирощування насінників. Особливості насінництва капуст головчастих та цвітної. Збирання насіння та доведення його до показників ДСТУ. Сортові вирізняльні ознаки сортів капустяних культур
<i>Змістовний модуль 4. Сортівий контроль у насінництві</i>		
8. Державний сортовий контроль	16	Польове оцінювання (інспектування) сортових посівів. Сортове обстеження насінників перед цвітінням. Лабораторний сортовий контроль. Ділянковий (грунтовий) сортовий контроль.
9. Внутрішньогосподарський сортовий контроль	14	Сортові та фіто прочистки посівів маточників. Осінній та весняний добори маточників. Сортові та фіто прочистки насаджень насінників. Первинні і остаточні сортові документи.

№	ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	Год
1	Регламенти щодо визначення якісних показників насіння гарбузових культур. Сортові вирізняльні ознаки сортів гарбузових культур.	2
2	Регламенти щодо визначення якісних показників насіння пасльонових культур. Сортові вирізняльні ознаки сортів пасльонових культур.	2
3	Регламенти щодо визначення якісних показників насіння цибулевих культур. Сортові вирізняльні ознаки сортів цибулевих культур.	2
4	Регламенти щодо визначення якісних показників насіння і продукції коренеплідних культур. Сортові вирізняльні ознаки сортів коренеплідних культур	2
5	Регламенти щодо визначення якісних показників насіння капустияних культур. Сортові вирізняльні ознаки сортів капустияних культур.	2
Усього годин		10
№	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Год
1	Ознайомлення з колекцією насіння овочевих рослин. Визначення за морфологічними ознаками приналежність насіння та рослин з родини Гарбузові.	2
2	Визначення морфологічних та сортових ознак у рослин родини Пасльонові (томат, перець, баклажан).	2
3	Визначення на натуральних зразках різновидів: цибулі ріпчастої (гостра, напівгостра, солодка) та часнику (стрілкующий, нестрілкующий).	2
4	Визначення на натуральних зразках типів і порядків галуження насінників моркви та буряка столового.	2
5	Визначення на натуральних зразках типів і порядків галуження насінників капусти білоголової пізньостиглої та редиски посівної.	2
6	Методика проведення інспектування (польового оцінювання) сортових посівів. Ділянковий (грунтовий) сортовий контроль.	2
Усього годин		12

№	САМОСТІЙНА РОБОТА	Год
1	Причини погіршення господарсько-біологічної якості насіння	4
2	Вплив екологічних умов і технологій вирощування на врожайність і якість насіння	4
3	Сортові вирізняльні ознаки сортів гарбузових культур	14
4	Сортові вирізняльні ознаки сортів пасльонових культур	14
5	Сортові вирізняльні ознаки сортів цибулевих культур	12
6	Сортові вирізняльні ознаки сортів коренеплідних культур	16
7	Сортові вирізняльні ознаки сортів капустияних культур	12
8	Ділянковий (грунтовий) сортовий контроль	12
9	Первинні і остаточні сортові документи	12
Усього годин		100

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання

Виконується у формі обов'язкового реферату з прочитаної літератури за вільним вибором здобувача (одна із тем самостійної роботи).	Загальні вимоги, що забезпечують максимальну оцінку: - правильність постановки задачі, рішення, оцінка рішення; - грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу; - оформлення відповідно до чинних стандартів; - наявність посилань на джерела інформації; - самостійність виконання (діагностується під час захисту).	Максимальна оцінка - 15 балів
---	---	--------------------------------------

Список рекомендованих джерел

1. Насінництво овочевих рослин: навчальний посібник / за ред. О.Д. Вітанова. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 254 с.
2. Адаптивна технологія вирощування насіння моркви: монографія / за ред. О. Д. Вітанова. Вінниця: ТОВ «Твори» 2020. 204 с.
3. Енергоефективна технологія вирощування насіння буряка столового: монографія / за ред. О. Д. Вітанова, О. М. Могильної, О. В. Романова. Вінниця: ТОВ «Нілан» ЛТД. 2020. 275 с.
4. Галузева комплексна програма «ОВОЧІ УКРАЇНИ-2025».
5. Яровий Г.І. Овочівництво: навч. посіб. / Г.І. Яровий, О.В. Романов. Харків: ХНАУ, 2017. 376 с.
6. ДСТУ 8439:2015. Насіння овочевих і баштанних рослин та кормових коренеплодів. Документація. [Чинний від 2017-07-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2017. 43 с.
7. ДСТУ 8557:2015. Насінництво. Інспектування овочевих і баштанних культур. [Чинний від 2017-01-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2017. 27 с.

Додаткова

Сич З. Д. Атлас овочевих рослин / Сич З. Д., Бобось І. М. К. : [б. в.], 2010. 112 с.

Довідник з питань захисту овочевих і баштанних рослин від шкідників, хвороб і бур'янів / За ред. Г. І. Ярового. Х. : Плеяда, 2006. 328 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Пошукові системи мережі Інтернет – GOOGLE, Rambler, Yandex тощо.

Інформаційно-пошукові системи - GOOGLE Scholar, ГЛОБОС, Science Tehnology, AGRIS (<http://agris.fao.org/agris-search/index.do>), AGRO-PROM, Math Search.

Електронні бази даних (БД):

<http://nbuv.gov.ua>

<http://dns.gb.com.ua>

<http://sops.irbis24.org>

<http://library.vadimstepanov.ru/database.htm>

AGRICOLA (<http://agricola.nal.usda.gov>)

AGROS (<http://www.cnshb.ru>)

УКРАПРОТЕКА (<http://dns.gb.com.ua/dns.gb.html>)

CAB Abstracts (<http://www.cababstractsplus.org/>)

ФАО (<http://www.fao.org/agora/ru/>)

Directory of Open Access Journals (DOAJ) (<https://doaj.org>)

КОМПАСС (<http://ua.kompass.com>)

Базова історична література по сільському господарству 18-20 ст.

(<http://chla.library.cornell.edu>)

Схема оцінювання

Сума балів	за ECTS	за національною шкалою	Бали нараховуються наступним чином
90–100	A	відмінно	Оцінювання знань і вмінь здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за відвідування лекцій, виконання лабораторних, практичних занять та ІНДЗ – до 60 балів, за результати іспиту – до 40 балів. Здобувач допускається до здачі іспиту, якщо за результатами проміжного контролю ним були набрані мінімум 35 балів.
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінювання за складовими дисципліни

Відвідування лекцій (за кожне заняття/всього)	2 бали/28	Політика опанування дисципліни	
Виконання лабораторних робіт (за кожне заняття/всього)	2 бали/10	Відвідування (участь в дистанційному режимі при он-лайн викладанні) лекцій	Кожне заняття (<i>виняток – хвороба</i>)
Виконання практичних робіт (за кожне заняття/всього)	2 бали/12	Дотримання принципів академічної доброчесності	Дотримання принципів академічної доброчесності (<i>списування під час екзаменів заборонені, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу</i>).
Виконання ІНДЗ	10 балів		
Іспит	40 балів	Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку
Всього	100 балів		